

Seznam příloh

Příloha 1 – Záznamový arch pro vedení rozhovoru s rodiči žáků se sluchovým postižením – zdroj: autorka práce	2
Příloha 2 – Záznamový arch pro vedení rozhovoru s pedagogem žáků se sluchovým postižením – zdroj: autorka práce	4
Příloha 3 – Doslovný přepis vybraných rozhovorů s rodiči	5
Příloha č. 4 – Doslovný přepis vybraného rozhovoru s pedagogem	12
Příloha 5 – Informovaný souhlas	14
Příloha 6 – Ukázka kódování rozhovoru s rodiči	15
Příloha číslo 7 – Ukázka kódování rozhovoru s pedagogy	19

Příloha 1 – Záznamový arch pro vedení rozhovoru s rodiči žáků se sluchovým postižením – zdroj: autorka práce

1. Informace o dítěti:
 - a. věk:
 - b. pohlaví:
 - c. škola:
 - d. třída:
 - e. počet dětí ve třídě:
 - f. sluchové postižení:
2. Má někdo jiný v rodině sluchové postižení?
3. Kdy bylo diagnostikováno sluchové postižení?
4. Jak je sluchové postižení kompenzováno?
5. Jak jste se dozvěděli o možnosti inkluze?
6. Připadalo vám, že jste dostatečně informováni o možnostech vzdělávání vašeho dítěte?
7. Jakou mateřskou školu navštěvovalo vaše dítě (běžnou, menší počet dětí ve třídě, mělo asistenta...)?
8. Jak probíhal nástup do MŠ? Věděly učitelky, jak s dítětem pracovat?
9. Co bylo rozhodující při výběru ZŠ?
10. Jak probíhal zápis do ZŠ? Jaké podmínky jste museli zajistit, aby bylo dítě integrováno?
11. Jak probíhala adaptace?
12. S kým spolupracujete speciálně pedagogické centrum, logoped, lékaři...?
13. Jaká jsou specifika v individuálně vzdělávacím plánu, pokud ho má dítě vypracovaný?
14. Používá vaše dítě kompenzační pomůcky, jaké? Má přiděleného asistenta?
15. V jaké lavici, části třídy sedí vaše dítě?
16. V čem vidíte klady inkluze?
17. V čem vidíte zápory inkluze?
18. Co dítě zvládá ve škole dobře, co mu dělá problém?

19. Jaká je spolupráce mezi vámi a třídní učitelkou (případně asistentem pedagoga)?
20. Změnila byste něco ve třídě, kterou vaše dítě navštěvuje?
21. Jaké volnočasové aktivity navštěvuje vaše dítě?
22. Vyhledáváte cíleně akce pro rodiny dětí se SP?
23. Jste spokojena s volbou inkluze?
24. Doporučila byste inkluzi dalším rodičům?
25. Máte představu, na jaké SŠ by mohlo vaše dítě pokračovat ve vzdělávání?

Příloha 2 – Záznamový arch pro vedení rozhovoru s pedagogem žáků se sluchovým postižením – zdroj: autorka práce

1. Informace o dítěti:

- Pohlaví:
- Sluchové postižení (případně velikost sluchové ztráty):
- Třída:
- Počet žáků ve třídě:
- V jaké lavici sedí inkludovaný žák?

2. Má žák se sluchovým postižením vypracovaný individuálně vzdělávací plán? Pokud ano, jaká jsou specifika ve vzdělávání?

3. Využívá inkludovaný žák při výuce speciální pomůcky? Pokud ano, jaké?

4. Jak je podle vás inkludovaný žák začleněn mezi spolužáky?

5. Jaká je spolupráce mezi vámi a rodiči žáka?

6. Změnila jste nějakým způsobem svůj styl výuky?

7. Jaké jsou podle vás klady a zápory inkluze žáků se sluchovým postižením?

8. Připadalo vám, že jste dobře informovaná a připravená na vzdělávání žáka se sluchovým postižením?

9. Změnila byste něco ve své třídě?

Příloha 3 – Doslovný přepis vybraných rozhovorů s rodiči

1. Informace o dítěti:

Žák č. 3:

- a. věk: 11 let
- b. pohlaví: dívka
- c. škola: malotřídní
- d. třída: 4.
- e. počet dětí ve třídě: 6
- f. sluchové postižení: středně těžká nedoslýchavost

Žák č. 7:

- a. věk: 8,5 let
- b. pohlaví: dívka
- c. škola: běžná
- d. třída: 2.
- e. počet dětí ve třídě: 22
- f. sluchové postižení: středně těžká nedoslýchavost

2. Má někdo jiný v rodině sluchové postižení?

Žák č. 3: „Právě, že vůbec ne. Proto trvalo dlouho, než jsme na vadu přišli. Mně nepřišlo, že by neslyšela, ale když si nasadila ta sluchadla, najednou jsem si říkala, co ona všechno neslyšela.“

Žák č. 7: „Ne, vůbec.“

3. Kdy bylo diagnostikováno sluchové postižení?

Žák č. 3: „V pěti letech.“

Žák č. 7: „Až ve čtyřech letech, když už chodila do školky.“

4. Jak je sluchové postižení kompenzováno?

Žák č. 3: „Sluchadly.“

Žák č. 7: „*Sluchadly.*“

5. Jak jste se dozvěděli o možnosti inkluze?

Žák č. 3: „*Vůbec jsme nepřemýšleli, že bychom jí dali do jiné školy. Kdyby to náhodou nešlo, tak bychom jí dali jinam. Asi bychom se museli přestěhovat do města. Ale ona všechno tak nějak zvládá. Taky tím, že je to malá škola, tak je to určitě lepší.*“

Žák č. 7: „*Chtěli jsme chodit zde na logopedickou, ale v rámci inkluze, když jsme chodili do foniatrického centra na přípravu prvňáků, tak nám to nedoporučili.*“

6. Připadalo vám, že jste dostatečně informováni o možnostech vzdělávání vašeho dítěte?

Žák č. 3: „*Musela jsem být aktivní já. Kdybych nic nedělala, tak nevím. Ve škole ani u lékaře mi pořádně nikdo nic neřekne, vždy jsem je kontaktovala sama. Když jsme zjistili, že je nedoslýchavá, začali jsme chodit do SPC. Nějaké informace, jak to chodí, jsem musela shánět já. Vůbec nic jsem o tom vlastně nevěděla, o nějaké inkluzi.*“

Žák č. 7: „*Ne, školy nechtějí inkludované děti, mají s tím starosti. V obou školách, kde jsme byly na zápisu, tak například o asistentovi nechtěli ani slyšet. Informace o možnostech vzdělávání jsem si sháněla sama. Nikdy jsme ani neuvažovali o tom, že bychom šli jinou cestou. Nebyly jsme ani v žádných organizacích, jen ve foniatrickém centru.*“

7. Jakou mateřskou školu navštěvovalo vaše dítě (běžnou, menší počet dětí ve třídě, mělo asistenta...)?

Žák č. 3: „*Běžnou.*“

Žák č. 7: „*Běžnou školku.*“

8. Jak probíhal nástup do MŠ? Věděly učitelky, jak s dítětem pracovat?

Žák č. 3: „*Sluchová vada byla zjištěná až když chodila do MŠ. Děti tím, že jí už před tím znaly, tak se akorát ptaly co to má a proč to má. Vzaly to v pohodě. Po*

přidělení sluchadel se vše obrátilo k lepšímu. Bez sluchadel vůbec nemluvila, na besídce nikdy neřekla básničku. Se sluchadly začala hned komunikovat, vše se hned obrátilo hodně k dobrému, šlo to hodně nahoru. Dokonce na besídce poprvé přednesla krátkou básničku. To byl obrovský pokrok.“

Žák č. 7: *„Učitelky se dceři po zjištění sluchové vady nijak navíc nevěnovaly. Jen poté chodila do přípravné třídy.“*

9. Co bylo rozhodující při výběru ZŠ?

Žák č. 3: *„To, že je ve vesnici, ve které bydlíme.“*

Žák č. 7: *„Kolektiv dětí. Nešla ani do spádové, ale zůstala tam, kam chodila do přípravky.“*

10. Jak probíhal zápis do ZŠ? Jaké podmínky jste museli zajistit, aby bylo dítě integrováno?

Žák č. 3: *„Na prvním zápise se hned rozhodlo, že dcera bude mít odklad.“*

Žák č. 7: *„Jako u běžného dítěte. Jen když jsme žádaly o odklad, byly jsme v PP a ten dostala automaticky díky sluchadlům. Zatím jsme ani o žádné úlevy nežádaly, ale teď možná budu muset s češtinou.“*

11. Jak probíhala adaptace?

Žák č. 3: *„Tím, že tam měla vlastně děti ze školky, tak to bylo lepší. Kdyby šla úplně do cizího, bylo by to určitě horší. Ona je hodně závislá na ostatních dětech. Sluchadla měla poslední rok ve školce. V první třídě se paní ředitelka hodně snažila, aby zapadla a aby všemu porozuměla. Takže to si myslím, že to bylo v pohodě. Ve třetí třídě to bylo takové horší.“*

Žák č. 7: *„Když přišla, tak se jí děti ptaly, co to má a ona to těžce nese a schovává sluchadla pod vlasy.“*

12. S kým spolupracujete speciálně pedagogické centrum, logoped, lékaři...?

Žák č. 3: *„Se speciálně pedagogickým centrem, dříve jsme chodili na logopedii. Nyní docházíme ještě na foniatrii.“*

Žák č. 7: „Logopedie, foniatrie.“

13. Jaká jsou specifika v individuálně vzdělávacím plánu, pokud ho má dítě vypracovaný?

Žák č. 3: „Vypracovaný ho má, ale paní učitelka podle toho jet úplně nestihala. Vždy tam přijde paní z SPC, domluvíme se na nějaký den. Sleduje jí 2 – 3 hodiny a potom si pozve mě a nějak spolu komunikujeme a z toho napíše hodnocení. Říkala například, že když čtou, tak si má sednout na druhou stranu. Ze začátku to tak dělali, ale nevím, zda to stále dodržují. Pak třeba říkali, že mají mít závěsy, aby líp slyšela. Ale to zase ředitelka říkala, že nedovolí hygiena.“

Žák č. 7: „Nemá vypracovaný.“

14. Používá vaše dítě kompenzační pomůcky, jaké? Má přiděleného asistenta?

Žák č. 3: „Používá například tabulky s gramatickými pravidly v českém jazyce. Ale pořád musím jednou za čas jít za učitelkou a připomenout jí, že to může používat.“

Žák č. 7: „Nepoužívá, nemá. Umí výborně odezírat a s tím si vystačí. V tělocvičně je ztracená, protože tam zvuk hodně rezonuje.“

15. V jaké lavici, části třídy sedí vaše dítě?

Žák č. 3: „V první lavici.“

Žák č. 7: „V první nebo ve druhé lavici.“

16. V čem vidíte klady inkluze?

Žák č. 3: „Klady vidím určitě v tom, že může být mezi ostatními dětmi tady a zná se s nimi a má kamarády. To je největší výhoda pro nás, protože kdybych jí dovážela třeba až do města a neznala se tu s žádnými dětmi, tak by byla úplně odříznutá od světa. Myslím si, že pro ní by to mezi neslyšícími nebylo, když to tady zvládá v pohodě, nepropadá, má nejhůř trojky. Takže si myslím, že je to v pohodě a v našem případě by to bylo úplně zbytečné.“

Žák č. 7: „Může chodit do školy s normálními dětmi.“

17. V čem vidíte záporny inkluze?

Žák č. 3: „Zápory akorát někdy učitelky, které by mohly být více informované a že mi někdy přijde, že jsme se teď dlouho neviděly s paní z SPC. Byla tu naposled loni. Možná víc zaškolit učitelky a vysvětlí jim více, že člověk, který má sluchadla neslyší tolik, jako ostatní děti a nemůže to nechat jen na žákovi. Protože dcera nechce vypadat hloupě, tak se nepřihlásí. Více se ptát, jestli pochopila zadání. Také více zapojit psychologii ve vztahu k postižení.“

Žák č. 7: „Vzdělání učitelů. Neukázněné děti, které vyrušují a dcera pak neslyší.“

18. Co dítě zvládá ve škole dobře, co mu dělá problém? (Diktáty, čtení, porozumění textu)

Žák č. 3: „Největší problém je narušené porozumění a slovní zásoba ve více předmětech, například vlastivěda, přírodopis. Tím, že dcera jakoby pět let vůbec neměla tu slovní zásobu a moc nemluvila, tak to porozumění textu nám dělá problém. Ona se sama neumí učit. Třeba básničku se sama naučí, ale jinak má velký problém, že nějakou látku, například o vodě, se sama nedokáže naučit. A já kolikrát nevím, jak jí mám klást otázky, protože nevím, jaké otázky jí bude klást učitelka. Všechno se to naučíme, jenomže já jí otázku řeknu jinak, než to má napsané v testu. Já mám pocit, že to umí na jedničku, ale ona mi potom přinesu trojku nebo čtyřku, tak mě to hrozně mrzí. Teď už jsem to řešila s učitelkou, protože mi to přišlo divné. My jsme se opravdu učily, ale ona to tam prostě nenapsala. Tak jsme se odmluvily s paní učitelkou, že pokud bude test nějaký horší, tak jí ještě přezkouší ústně. Aby to bylo lepší, protože ona se nepřihlásí, neřekne, že nerozumí, aby nevypadala, že je hloupá. Ještě jsem učitelce říkala, aby se jí zeptala, jestli rozumí. Když uvidí, že to nemá vyplněný, aby se jí zkusila zeptat jinou formou. Nechci, aby vždycky měla nějaké výjimky jenom proto, že má sluchové postižení. Ale, že prostě jsou určité věci, který musí zohledňovat. A některé věci se prostě nemůžou hodnotit tak, jako ostatní žáci.“

Žák č. 7: „Český jazyk jí dělá problém, i/y, podobně znějící hlásky. Také porozumění, co nemá odposlechnuto, případně co neslyší.“

19. Jaká je spolupráce mezi vámi a třídní učitelkou (případně asistentem pedagoga)?

Žák č. 3: „Myslím si, že se snaží.“

Žák č. 7: „Spolupráce je bezproblémová, nic není problém, ale výsledky tam nejsou. Učitelka je mladá, není dostatečně kvalifikovaná. Žádné úpravy pro dceru neudělala.“

20. Změnila byste něco ve třídě, kterou vaše dítě navštěvuje?

Žák č. 3: „Asi úplně ne. Vždy, když je nějaký problém, tak za ní jdu a snažím se to řešit osobně. Paní učitelka se nám snaží vyjít vstříc.“

Žák č. 7: „Nejspíš ne, třída je skvělá, jen se toho dcera zatím moc nenaučila.“

21. Jaké volnočasové aktivity navštěvuje vaše dítě?

Žák č. 3: „Dřív chodila na moderní tancování, po dvou letech jí to přestalo bavit, protože stále opakovali to samé. Někdy chodila nešťastná, protože holky řešily, jestli je úplně hluchá, když nemá sluchadla a dcera je na tohle moc citlivá. Tak to byl podle mě hlavní důvod. Teď chodí do dobrůtkáře se svými spolužačkami, kde vaří, a tam je to v pohodě. Jinak jí baví sportovat a je hodně závislá na kamarádkách, aby měla někoho k sobě.“

Žák č. 7: „Dcera hraje pozemní hokej.“

22. Vyhledáváte cíleně akce pro rodiny dětí se SP?

Žák č. 3: „My máme přímo tady kamarády, kteří jsou vyloženě neslyšící. To byla zajímavá náhoda, my jsme se s nimi skamarádili a jezdíme i občas na dovolený. Rodiče vůbec neslyší a děti mají slyšící. To je trochu podpora, jinak třeba na Facebooku ve skupině. Dřív mě vůbec nenapadlo, že takhle normálně zdravá holčička může být nedoslýchavá, takže proto mě to také nenapadlo dřív.“

Žák č. 7: „Ne.“

23. Jste spokojena s volbou inkluze?

Žák č. 3: „Ano, myslím si, že kdyby byla vyloženě mezi neslyšícíma, že by to pro ní bylo i horší a omezující. Takhle se dostane spíš mezi ostatní a mezi partu normálních dětí.“

Žák č. 7: „Ano.“

24. Doporučila byste inkluzi dalším rodičům?

Žák č. 3: „Určitě ano. Pokud jsou v pořádku a nemají žádné další přidružené postižení a není potřeba s nimi vyloženě jinak pracovat, určitě bych jim to doporučila. Nebo pokud je potřeba, tak asistenta. Ale pokud to učitelky nějak moc neomezuje, tak určitě doporučila.“

Žák č. 7: „Určitě, myslím si, že v opačném případě by byl náraz s realitou obrovský.“

Příloha č. 4 – Doslovný přepis vybraného rozhovoru s pedagogem

1. Informace o dítěti:

Žák č. 2:

- Pohlaví: dívka
- Sluchové postižení: středně těžká nedoslýchavost
- Třída: 1.
- Počet žáků ve třídě: 23
- V jaké lavici sedí inkludovaný žák: 2.

2. Má žák se sluchovým postižením vypracovaný individuálně vzdělávací plán? Pokud ano, jaká jsou specifika ve vzdělávání?

P č. 2: „*Ano, má vypracovaný individuální plán. Na přání rodičů nemá úlevy a pracuje jako ostatní děti.*“

3. Využívá inkludovaný žák při výuce speciální pomůcky? Pokud ano, jaké?

P č. 2: „*Nevyužívá žádné pomůcky.*“

4. Jak je podle vás inkludovaný žák začleněn mezi spolužáky?

P č. 2: „*Výborně, děti nedělají žádné rozdíly, patří mezi oblíbené.*“

5. Jaká je spolupráce mezi vámi a rodiči žáka?

P č. 2: „*Spolupráce je výborná, maminka je velmi vstřícná a celá rodina se jí velmi věnuje.*“

6. Změnila jste nějakým způsobem svůj styl výuky?

P č. 2: „*Téměř nezměnila. Má asistentku, ale zatím ji nevyužívám, pracuje ve třídě s jinými dětmi. Musím mluvit hlasitě, vyhovuje jí hlubší hlas. Pokud něco neví, hned se hlásí. Musím k ní častěji chodit a znovu vysvětlit. Je moc šikovná, ale pokud něco*

neví, hned jí to rozhodí a začíná plakat. Už to na ní poznám a snažím se rychle reagovat.“

7. Jaké jsou podle vás klady a zápory inkluze žáků se sluchovým postižením?

P č. 2: *„Zápory zatím žádné nevidím. Mezi klady vnímám spolupráci spolužáků, kteří se snaží nekřičet, jinak jí bolí uši. Když nereaguje, tak jdou k ní, aby jim viděla na ústa a mohla odezírat. Jinak ji děti berou jako zdravou, vlastně ani není poznat, že je ve třídě dítě se sluchovým postižením.“*

8. Připadalo vám, že jste dobře informovaná a připravená na vzdělávání žáka se sluchovým postižením?

P č. 2: *„Informovaná jsem byla, ale nevěděla jsem, co mě čeká. Byla to pro mě výzva a jsem za tuto zkušenost ráda. Třeba jsme zjistili, že se naučila některá slova špatně vyslovovat. Teď, když si je umí přečíst, tak jí to někdy překvapí, ale učí se je rychle naučit. Musím k ní a snažíme se, aby slova správně vyslovila. Ve škole chodí na nápravu a s maminkou na logopedii.“*

9. Změnila byste něco ve své třídě?

P č. 2: *„Nic bych neměnila.“*

Příloha 5 – Informovaný souhlas

INFORMOVANÝ SOUHLAS S VYUŽITÍM VÝZKUMNÉHO ROZHOVORU ZAZNAMENANÉHO PRO ÚČELY VÝZKUMNÉHO PROJEKTU DIPLOMOVÉ PRÁCE

Inkluzivní vzdělávání žáků se sluchovým postižením z pohledu rodičů

(předpokládaný název)

Výzkum probíhá za účelem vypracování diplomové práce studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia oboru Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy Kristýnou Sůsovou.

Cílem tohoto výzkumu je popsat aktuální situaci v inkluzivním vzdělávání u žáků se sluchovým postižením z pohledu rodičů.

Pro účely analýzy nejsou důležité osobní údaje žáků ani rodičů (jako je například jméno, bydliště či škola, do které dítě dochází). Rozhovor, který s Vámi bude zaznamenán na diktafon a přepisován bude ihned plně anonymizován. Se všemi získanými údaji a materiály bude nakládáno zcela anonymně.

Souhlasím s poskytnutím rozhovoru Kristýně Sůsové pro účely výše zmíněné práce.

V _____

Dne _____

Podpis

Příloha 6 – Ukázka kódování rozhovoru s rodiči

1. Informace o dítěti:
 - a. věk: 13,5 let
 - b. pohlaví: chlapec
 - c. škola: běžná
 - d. třída: 7.
 - e. počet dětí ve třídě: 15
 - f. sluchové postižení: těžká nedoslýchavost, ztráta na levé ucho cca 80 dB, pravé ucho zbytky sluchu
2. V rodině nemá nikdo sluchové postižení, přesto se jedná o geneticky danou sluchovou vadu.
3. Syn byl diagnostikován ve 2, 5 letech. Dětská lékařka nás ujistiřovala, že chlapec slyší. V Brně se čekalo 3, 5 měsíců na vyšetření BERA.
4. Syn nosí sluchadla značky Phonak. Stěžejní je levé ucho, na pravé ucho syn nechce nosit sluchadlo. Ví, že mu nepřináší téměř žádný zisk. Audiologicky splňuje podmínky ke kochleární implantaci, ale tuto odmítá. Nemá rád změny, nechce mít implantát.
5. Již od období, kdy mu byly přidělena sluchadla jsem se začala zajímat o vše možné, co se týče sluchového postižení. Odbírala jsem časopis Info-zpravodaj, kde jsem se seznámila s příběhy dalších rodin. Když byly synovi čtyři roky, začala jsem studovat speciální pedagogiku. O možnostech inkluze jsem se dozvěděla díky studiu, a také čtením časopisů a internetu.
6. Vzhledem k mé nastávající odbornosti jsem měla možnost získat informace ohledně začlenění dítěte do běžné MŠ a ZŠ od odborníků, se kterými jsem byla v kontaktu, takže ano.
7. Syn začal navštěvovat od tří let MŠ pro děti s různým typem postižením (dříve škola pro sluchově postižené). Ve třídě bylo 6 dětí, včetně mého syna. Čtyři děti s autismem a jeden chlapec, který čekal na implantaci. Chtěla jsem, aby se syn začlenil do života ve slyšící společnosti, proto jsem usilovala o to, aby navštěvoval

- současně dvě MŠ. Takže od čtyř let navštěvoval jednu týdně běžnou MŠ a od pěti let dvakrát týdně běžnou MŠ. Zbytek dní chodil do MŠ pro děti s postižením. V běžné MŠ bylo 25 dětí. Bylo to spíše proto, aby si syn zvykal mezi zdravými dětmi. Asistenta neměl.
8. Syn si zpočátku zvykal v MŠ těžko, nebyl zvyklý být s nikým jiným než s rodiči. Časem si zvykl. Ve třech letech, kdy syn začal chodit do MŠ s ním pracovala učitelka, která věděla, jak s dětmi pracovat. Bohužel po krátké době odešla na mateřskou dovolenou. Za ní nastoupila učitelka, která neměla informace, nebyla odborníkem ve své oblasti, ani neměla patřičné vzdělání. Dle mého názoru to nebylo dobré řešení.
 9. Již v době předškolního období jsem usilovala o to, aby syn mohl chodit do běžné ZŠ, aby měl vazby na své vrstevníky. Dojíždění do speciální školy bylo časově i finančně náročné. Bylo mi doporučeno, aby syn navázal ve speciální ZŠ první třídou, a poté znovu chodil do první třídy v místě bydliště.
 10. Takže u zápisu byl dvakrát. V běžné ZŠ se počítalo s asistentem pedagoga. Zápis do běžné ZŠ proběhl velmi rychle. Maloval kresbu, popisoval obrázek, určoval tvary a podobně.
 11. Adaptace probíhala dobře. V první třídě ve speciální škole přilnul syn ke chlapci s kochleárním implantátem. Podnikali jsme společné akce i mimo školu s jeho maminkou. Ani v běžné škole neměl syn s adaptací potíže. Většinu dětí znal z MŠ.
 12. V SPC spolupracuji s logopedem a školním psychologem. Jde spíše o konzultace po návštěvě ZŠ, kam pracovníci SPC jezdí dvakrát ročně. Na logopedii již nechodíme.
 13. Je třeba umožnit odezírání, respektovat malou verbální pohotovost a zhoršené porozumění, učivo rozfázovat po krocích, přesvědčit se, zda pochopil zadání, vysvětlovat klíčové pojmy, maximální vizualizace, využití pomůcek, využívat kooperativní učení, využívat motivační systém, zpřehlednit učivo, v anglickém jazyce nehodnotit poslech, respektovat výslovnost, nemá druhý cizí jazyk a hudební výchovu, místo toho je upevňováno učivo anglické a českého jazyka asistentkou.
 14. Syn má sluchadla, FM systém. Od minulého školního roku má opět asistenta pedagoga. Ten mu byl odebrán ve druhé třídě. Sice byl asistent pedagoga ve stejné

třídě, ale primárně byl určen k jinému žákovi s lehkým mentálním postižením a z hodiny společně odcházeli mimo třídu. Takže mému synovi nebyl nápomocen. Nyní je v této třídě ještě druhý pedagog a asistent pedagoga. Jde o třídu, kde jsou čtyři děti s podpurným opatřením třetího stupně. Syn má navíc diagnostikované ADHD.

15. Syn sedí v první lavici uprostřed.
16. Klady inkluze spatřuji v tom, že se syn může **vzdělávat v místě svého bydliště**. Nemusí dojíždět do speciální školy a je **v kontaktu se svými vrstevníky**.
17. Zápory inkluze spatřuji v tom, že se někdy **nezohledňují synovy omezené možnosti**. Někteří pedagogové si pořád jedou **svoje metody**. Nechtějí se přizpůsobovat novým skutečnostem, neberou ohled na důsledky sluchového postižení. Věci, které byly **doporučeny SPC se nerealizují**.
18. Synovy výsledky hodně závisí na **informovanosti**. Syn je vzhledem k přidruženému syndromu ADHD nepozorný. Stává se, že **neví, zda bude test, zkoušení** a podobně. Je třeba mu hodně pomáhat v předmětech jako je např. přírodopis, dějepis, zeměpis. Dovysvětlit neznámá slova učivo z matematiky. Pokud víme, že bude test, upřednostníme tyto předměty. Pokud toto nevíme, tak se to projeví v hodnocení. Syn se **nezvládne naučit do všech předmětů**. Sluchová vada, to jak ho unavuje dávat pozor, **ho vyčerpává**. Vždy po škole si musí odpočinout, než se začne učit. Vzhledem k tomu, že hodně čte, má poměrně slušnou slovní zásobu. Diktáty zvládá celkem dobře. Má logické myšlení, takže pokud je spolupráce s učitelem na dobré úrovni, matematika taky není problém.
19. Spolupráce je hlavně **s asistentem**, kdy komunikujeme **pomocí sešitu**. S třídním **učitelem** spíše na **třídních schůzkách**.
20. Co spatřuji jako problém, je **klima třídy**. **Děti** se k sobě **nehezky chovají**. Pramení to z dřívější doby, kdy nebyl na tuto skutečnost kladen zřetel. Třídní učitelka na prvním stupni měla svoje oblíbence a dávala to najevo i před dětmi.
21. Syn navštěvuje **kroužek šachů a hasičský kroužek** v místě bydliště.
22. V minulosti jsem se synem jezdila **na společné akce s dětmi se sluchovým postižením**, kdy děti **lyžovaly** pod vedením trenéra. Syn jezdil také na tábory pro

děti se sluchovým postižením. V současnosti podávám přihlášku do SKN Brno, protože syn dostal nabídku **hrát šachy za neslyšící**.

23. Jsem ráda, že se syn vzdělává v běžné škole, i přes úskalí, která jsem zmínila. Myslím, že bude **lépe připraven do života**.
24. Inkluzi bych doporučila, ale je třeba **neustále upozorňovat**, že učitelé musí zohledňovat přístup k dítěti s postižením a nehodnotit ho jako běžného žáka. Zkrátka nenechat to být. Někdy je to **opravdu vyčerpávající**.
25. Vzhledem ke skutečnosti, že syn má celkem logické myšlení, uvažujeme o tom, že by syn navštěvoval střední školu pro sluchově postižené, zaměřené na výpočetní techniku.

Kódy:

- **rodina**
- **spolupráce s odborníky**
- spolupráce s pedagogy
- **pomůcky**
- **informace**
- **mateřská škola**
- **adaptace**
- **volba inkluze**
- **klady inkluze**
- **zápory inkluze**
- **specifika vzdělávání**
- **volnočasové aktivity**

Příloha číslo 7 – Ukázka kódování rozhovoru s pedagogy

1. Informace o dítěti:
 - Pohlaví: chlapec
 - Třída: 5. ročník
 - Sluchové postižení: úplná oboustranná hluchota
 - Počet žáků ve třídě: 24 žáků
 - Lavice: 1.
2. Ano, individuální plán má vypracovaný. Poskytuji mu dostatek času při řešení úkolů a kratší zadání. Má přiděleného asistenta pedagoga, se kterým pracuje. Je potřeba vysvětlovat mu význam slov a obtížná slova napsat, důkladně vysvětlit zadání. Může v hodinách využívat pomůcky.
3. Již nevyužívá žádné, vše zvládá s asistentem. Občas používá bzučák.
4. Začleněn je velmi dobře, mám bezva kolektiv. Chlapce podporuji a pomáhají mu.
5. Naprosto bez chyby. S chlapcem i se mnou velmi úzce spolupracují.
6. Nijak jsem nezměnila.
7. Vidím převážně klady. Děti se naučí pomáhat, podporovat, spolupracovat, nesmát se druhým. Jako zápor vidím občasný hluk ve třídě, například při skupinové práci jej ruší.
8. Nebyla jsem připravená.
9. Nic bych neměnila.

Kódy

- klady inkluze
- zápory inkluze
- styl výuky
- adaptace
- spolupráce s rodiči
- informace
- specifika vzdělávání